

Katsaus

Sota. Nopeasti kuin tapahtumain vaihtelu elävien kuvien sarjassa on vaihdellut Europan poliittillinen asema ja muutamassa päivässä on koko Europa syttynyt tuleen. Keskenänsä kilpailevat kapitalistiset riistovaltiot selvittävät viimeisiä keskinäisiä laskuja. Suunnaton saksalainen armeija on astunut Ranskan rajan yli, Ranskan armeija marssii sitä vastaan, Venäjän sotajoukot hyökkäävät Saksan ja Itävallan rajan yli. Ranskan ja Englannin laivastot vaanivat toisiaan Pohjan- ja Itämerellä. Uudenaikaisen murhataidon kaikki murhakoneet ovat liikkeellä, valmiina teurastamaan miljoonia ihmisiä. Europan liikelämä on pysähtynyt, laivaliikenne lakannut, pankit ovat suljetut.

Kaikki se, minkä mielikuvitusrikkaat romaanikirjailijat ovat koettaneet kuvitella haaveillessaan "tulevaisuuden sodasta", tapahtuu silmiemme edessä, paljastaen petomaisen militarismi-järjestelmän koko hirvittävän luonteen. Kapitalistisen kilpailun keskinäisten riitojen sovitteluksi upotetaan maailma vereen ja nimettömään tuskaan.

Sota — Minkä tähden? Tälle ikuiselle kysymykselle on nytkin löydettävissä sama vastaus kuin ennen. Kapitalistisen riiston tähden. Itävallan sodanjulistus Serbiaa vastaan on vain yksi vaihe siinä politiikassa, minkä Itävalta ja Saksa yhdessä jo useitten vuosien aikana ovat nondattaneet voidakseen hallita Balkanin niemimaata ja sen kautta pitääkseen itselleen tie auki Vähä-Aasian ja Persian kautta idän maille, mistä vielä olisi saatavana kapitalistiselle riistämislle tarvittavia siirtomaita. Venä-

jän ja Englannin vastustus tätä Saksan ja Itävallan politiikkaa kohtaan on näitten pyrkimysten seurauksena. Sekä Englannin että Venäjän aasialaiset alusmaat ovat uhatut Saksan aikomuksilla, ja Saksan yhä nouseva voima teollisuuselämässä pakottaa nämä liittolaiset keinoilla millä hyvänsä estämään kilpailijan eteenpäinpyrkimystä. Sodan puhkeaminen on loogillinen seuraus Europan suurvaltojen asemasta kapitalistisella kilpailutantereella.

Sodan täytyi tulla — mutta sen ohella on tuleva kapitalismin kukistumisen alkuvaihe. Muulla tavalla ei voi päätyä se hirvittävä taloudellinen yhteentörmäys, joka nyt on nähtävänä edessämme.

Kapitalistien harrastukset tässä asiassa ovat selvät. Mutta yksi ihmellinen ilmiö näillä päivillä on erittäin huomioon pantava. Niin ilmeinen kuin on tämän sodan riistoluonne, niin varmaa kuin onkin, että sota tulee tuottamaan ennenkuulumattomia kärsimyksiä kaikille maailman kansoille, niin paljon kuin viime vuosina onkin kaivettu maata pois "isänmaallisen innostuksen" alta, niin ilmeiseksi kuin on alkanutkin käydä yhä lukuisammille työväenjoukoille, että kapitalistien sodankäynnissä työläisten edun valvominen ei ole kysymyksessä, — niin kuitenkin näemme, että sodan puhkeaminen on voinut kaikissa maissa synnyttää äärettömän innostuksen ja kiihkon, jonka vertaista harvoin on nähty. Innostuksen ensimmäisiin hetkiin ovat hukkuneet eri maitten sosialistien vastalauseet sofaa vastaan ja yksi huomatuimpia sosialistisia sodan vastustajia, toverimme Jean Jau-

res. joutui villiintyneen murhaajan uhriksi pidettyään puheen sota vastaan.

Tämä "suuren yleisön", — pikuporvariston —, verenhimo on tietysti osalta keinotekoisesti lietsottua kapitalististen hallitusten välityksellä. On varmaa sekin, että sotaan ryhtyessään kapitalistiset valtiot ovat pitäneet yhtenä silmämääränään saada tilaisuuden iskeä sosialistiseen liikkeeseen, jonka toivovat talleavan sotalakiensa ja murhakoneistonsa jalkojen alle. Kaikissa maissa vallitsevien sotalakien varjossa voidaan estää sosialistinen propaganda, — hetkeksi.

Mutta ei voi olla huomaamatta erästä syvää psykologista syytä siihen sokeaan verenhimoon, joka johtaa Europan "suurta yleisöä" suin päin syöksymään verileikkiin, jonka kapitalismi on sille valmistanut. Se osa ihmisiä, joka ei ole saanut allensa sosialismin varmaa ja toivorikasta toimintaa ja tulevaisuuden päämäärää, elää kuin viimeistä päivää, tietämättä mikä on tuleva. Kapitalistinen riisto ja järjettömyys on vienyt siltä elämän halun ja perustuksen. Se on kylästynyt kaikkeen. Sen hermot ovat pilaantuneet kaikella sillä jumalattomalla keinottelulla ja epävarmuudella, mitä kapitalistinen elämä edustaa. Se on viime aikoina heittelehtinyt sinne tänne — uskonnollisuuskiihkoista spiritismiin ja spiritismistä teosofiaan, hypnotismiin, sirkuksiin ja murhauksien ahmimiseen. Mutta tuo kaikki jo alkaa kylästyttää. Se haluaa, kiihkeästi haluaa, jotakin repäsevää, äärimmillen hermoja kiihottavaa. Se menee tähän sotaan,

kuin Barnum Baileyn sirkukseen, jossa sille luvataan "ennenkuulumatonta ja jännittävää". Ainoastaan tällä tavalla on selitettävissä se murhainto, jonka valtaan on joutunut Europan yleisö ja jonka valtaamana suuri joukko ihmisiä Amerikastakin on valmis lähtemään kotimaahansa teurastettavaksi.

Tämän vimman vallitessa on sosialistien antimilitaristinen toiminta hetkeksi voimaton. Kansainvälinen kongressi, joka aijottiin pitää elokuun lopussa Wienissä, siirrettiin Pariisissa pidettäväksi elokuun 8 päivänä, mutta sekin täytyi peruuttaa. Sosialistien suunnittelema yleislakkojulistus ei varmaankaan voi toteutua villin sotainnostuksen **ensimmäisinä** hetkinä. Muutamista maista tulee tietoja, että työväki siellä suunnittelee sitä. Mutta me puolestamme otaksomme, että sen aika tulee vasta vähän myöhemmin.

Sillä niin haltioissaan kuin "suuri yleisö" onkin tästä sodastaan, yhtä haihtuvaa on tämä innostus. Kun muutaman viikon päästä sodan Moolokki on ottanut omansa, kun innostus muuttuu katkeraksi tiedoksi siitä, mihin helvettiin on heitetty itsensä, kun suunnattomat sotakustannukset ovat järkyttäneet koko maailman teollisuuselämän ja nälänhätä seisoo oven edessä, silloin tuuli kääntyy. Silloin on meidän aikamme toimia. Ja silloin me tulemme toimimaan.

Kapitalistinen yhteiskunta elää tulivuoren päällä. Se on itse edistänyt sen purkautumisen tällä hetkellä. Se on sillä valmistanut itselleen hautansa.